

Якою має бути “ідеальна” довідка для зміни ціни товару?

Постанова Центрального апеляційного господарського суду від 27.03.2019 року в справі № 912/1580/18

В умовах ринкової економіки часта зміна ціни товару є нормою. Наразі до товарів, потреба в яких у замовників є постійною, а зміна ціни частою, можна віднести бензин, природний газ, а в найближчій перспективі ще й електроенергію. Відповідно до п. 2 ч. 4 ст. 36 Закону зміна ціни за одиницю товару можлива не більше ніж на 10 % у разі коливання ціни такого товару на ринку за умови, що зазначена зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі.

У дотриманні порядку та підстав внесення змін до договору зацікавлені дві сторони, а особливо постачальник, оскільки в результаті визнання додаткових угод про збільшення ціни до договору недійсними надмірно сплачені кошти стягують саме з постачальника на користь замовника.

Яким чином внести зміни до договору, не порушуючи вимог Закону, йдеться в **обґрунтуваннях позовних вимог прокурора:**

доводи апелянта щодо коливання цін на ринку газу в спірний період не підтверджені належними доказами, а відповідно до інформації, розміщеної на веб-порталі НАК «Нафтогаз України», реальне коливання ціни природного газу в бік зростання становила в жовтні 2017 року 3 %, у листопаді 7 %, у грудні 2 %. Та прокурор вважає, що у відповідачів були відсутні підстави збільшувати ціну на газ щоразу на 10 %;

відповідач двічі використав один документ для обґрунтування зміни ціни в двох додаткових угодах, а саме: експертний висновок Черкаської ТПП № О-907 від 05.10.2017;

при укладенні договору відповідач свідомо більше ніж на третину знизив відпускну ціну газу, що дало йому можливість стати переможцем у тендері на закупівлю, але

потім за допомогою укладення додаткових угод збільшив цю ціну;

вважає доводи апелянта щодо необхідності додаткової закупівлі газу і як наслідок укладення договору № 489 від 19.12.2017 такими, що не відповідають обставинам справи, оскільки необхідність такого договору виникла саме внаслідок збільшення ціни на газ за договором № 307 від 27.09.2017, оскільки були зменшені обсяги поставленого газу;

вказує, що загроза виникнення надзвичайної ситуації, якою апелянт обґрунтовує правомірність укладення договору № 489 від 19.12.2017, не може бути підставою для застосування переговорної процедури.

Застосоване законодавство та висновки апеляційного суду

Надані відповідачем довідки та висновки не можуть бути прийняті судом як належні та допустимі докази для підтвердження факту коливання ціни на товар. **У документі, який видає компетентна організація, має бути зазначена діюча ринкова ціна на товар і її порівняння з ринковою ціною станом на дату, з якої почалися змінюватися ціни на ринку як у бік збільшення, так і в бік зменшення (тобто наявності коливання). Необхідність зазначення такої інформації зумовлена також тим, що у випадку коливання цін зміни до договору про закупівлю вносять, зважаючи на показники коливання цін, що стали підставою для здійснення попередніх змін до договору. Кожна зміна до договору має містити окреме документальне підтвердження. Документ про зміну ціни повинен містити належне підтвердження викладених у ньому даних, проведених досліджень коливання ринку, джерел інформації тощо.**

Суд першої інстанції дійшов правильного висновку, що надані ТОВ «Енергія України» на підтвердження коливання ціни на товар довідки Торгово-промислової палати України та експертний висновок Черкаської Торгово-промислової палати інформації щодо коливання ціни на товар у межах зазначених періодів не містять, зміна ціни за різними додатковими угодами була обґрунтована одними і тими ж підставами.

Суд першої інстанції, здійснивши правовий аналіз положень Закону України «Про ринок природного газу», дійшов правильного висновку, що збільшення чи зменшення ціни на природний газ, постачальником якого є ПАТ «НАК «Нафтогаз України», тобто лише один суб'єкт ринку природного газу, не може бути об'єктивним відображенням наявності факту коливання ціни на товар на всьому ринку природного газу України. Нагадуємо, що в номері № 9 (84) журналу за 2018 рік на сторінці 44 читачі можуть ознайомитися із судовим рішенням касації стосовно можливості зміни ціни на товар за умови, що про зміну ціни на товар було відомо сторонам до моменту укладення договору.